

دانمارك كۇنفرانسي Danmar konfransi

بۇ آئين ايجينده اورۇپادا كىشىلەر بىلەن تۇپلانتىلاردان بىرىدە دانمارك دا ايدى. اۇرا ايران آدلاندىرىلان يىردە باشايان ميللتلر بىن بعضى گۇرۇپلار نىن نۇمايندە لرى وه شخصيلر قاتيليردى . ۲۴، ۱، ۲۰۰۴ تارىخينده كىشىلەر بىلەن بۇ تۇپلانتىدا دانمارك كىن اورۇپا ميللت وكىلرى ايله ياناشى چۇخ سايدا يىرلى وه اورۇپالى دىپلۇمات وه غزىشته جى ايشتىراك ائيدىرلر .

تاسۇفله بۇ يىغىنغا آذە ربايجان مىللى تشكىلاتلار يىندان هىچ بىرى قاتىلمامىشىدى . البته بۇ يىغىنچاقدان قاباق ايران ائلچى لىيى قارشىسىندا اعتيراض ميتىنگى گۇزله نىليردى . آما اورايدا يالئىز ۲۰ آذە ربايجانلى وه ۵ خۇزىستاندان اولان عرب گلەمش ايدى . چىنهر گاننى به به منسۇب اولان شخصيلر بللى چىوره لى طرفينده ن دوزە لىتمىش « قۇندارما بايراهى » گىتىرمىشىلر . بۇ قۇندارما بايراهى اۇرا گىتىرنلر بىلەرەك ، باخۇد بىلمىيەرەك تىهران رۇيمە وه فارس شۇوونىستلر ينه وه پان ايرانىستلرە باشىل ايشىق تۇتمۇشۇلار . آذە ربايجاننى عمۇمى مىللى منافعىنى ايقالار آلتىنا قۇباراق ، آذە ربايجان مىللىتى آراسىندا نىفاق تۇخۇمۇنۇ اكىمىيە چالىشىپ ، تىهران رۇيمى نىن ايشىقنى اولار گۇرموش اولۇلار . بۇ ميتىنگە گلەن عربلر ايسه سعۇدىيە عربىستاننى نىن بايراهىنى اوز بايراقلارنى كىمى اورا ايا گىتىرمىشىلر .

۲۴ - دە ساعات ۹ - دا باشلايان بۇ يىغىنچاغا اوزونۇ چىنهر گاننى بىيىن طرفدارى بىلەن ن بىرىسى فارس دىلينده اورۇپا دىپلۇماتلار يىن اىنسان حاققارنى درسى وىرمىيە قالىخاراق ، سۇنۇندا نىچە دىيەرلر فئىدرا لىزمى مۇدافعه ائتمىيە قالىخىمىشىلر . بىلە لىكله اوز حقيقى اوزلر يىنى اورتابا قۇيۇپ ، عمىله فارس شۇوونىستلر يله ، فۇندامنتالىست رۇيم لىه ، سۇزده اوزلر يىنى سۇلجۇ آدلاندىران پان ايرانىستلر يله بىر جىر گە يىر ائلىلار .

بۇ تۇپلانتى دا آذە ربايجانلى (۴) لار آدىنا دانىشنلاردان بىرىدە صدر الشرافى جىنابىلارنى اۇلمۇشۇر . اۇ فارس دىلينده دانىشماقدان اۇنامامىشىلر . هىچ تارىخى سىند ، تارىخى حقيقته داىنامادان حقيقى ايرانىلار بلۇجلار دىلار ، بىز لىر هامىمىز سۇنردان گلەن كۆچۇم اۇلمۇشۇق دىتمىشىلر . بىز بۇ قذە ر ساوادىسىزلىغا ، بىلگى سىزلىيغا نه آد قۇياجاغىمىزى بىلمىرىك . فقط باخشى اۇلاردى كى ، صدر الشرافى جىنابىلارنى اورۇپادا باشادىغىنا گۆرە ، بۇ حاقدا يىتىرى قذە خارىجى قاناقلاردان بىلگى تۇپلباراق بىلە چىيخىشلاردا بۇلۇنسۇنلار . صدر الشرافى جىنابىلارنى بۇنۇدا بىلمىلر ل لازىمىدى كى ، ايران آدلانان اراضىدە تورك دىللى لرى يعنى آذە ربايجانلىلار ۷۵۰۰ - ايلدە ن چۇخۇلۇر كى ياشايدىلار . حتا ايلك اۇلاراق بۇ اراضى به ۲ - فارس قىبلە سى بىزىم اولۇ بابالار يىمىزىن ايجازە سى ايله هىندۇستاندان گلەپ ، بۇ گۇنكۇ فارس وه كىرمان جىوار يىندا يىرلشيدىلر .

خطاپلارنى باخشى يىرىدە اۇلار كى ، بۇ تۇپلانتىدا ايكى عرب ، ايكى كۇرد ، بىر بلۇچ تشكىلاتى ، وه چۇخ سايدا شۇوونىست پان ايرانىست شاهچى ، جىمهورىيىتىچى ، دىرناق آراسى سۇلجۇ گۇرۇپلار قايلىمىشىلار . كۇرد تمىلچىلر يىندە ن سعید سۇلطانپۇر بهى ، مۇلا خاتىمى نىن قاراداشى نىن سىياسىتىنى اۇنامىدان دىلە گىتىرەرەك غربى آذە

ربايجاننى كۇردۇستانا عابىد اولۇغۇنۇ ايدعا ائتمىشىلر . آذە ربايجانلىلار ايسه اعتيراض اولاراق سالۇنۇ ترك ائتمىشلر .

بۇ تۇپلانتىدا اولانلارنى گۆزدە ن كىشىلەر بىلە بىر نىچە نقتله نىن اوستونده دۇرماق ايستىردىك :

- ۱- هر هانسى بىر سىبله بۇ تۇپلانتىدا آذە ربايجاننى مىللى تشكىلاتلارنى نىن تمىلچىلر يىندە ن هىچ بىرى قاتىلمامىشىدى .
- ۲- عمۇمىلە بىلە بىر سۇال اۇرتابا چىيخىر . بۇ تۇپلانتىدان مقصد نه ايدى ؟ نىيە دانمارك دۇولتى دۇولت پارلمنتى سۇندا بىلە بىر يىغىنچاغى عىده سىنە ائلمىشىلر ؟ بۇنۇن سىبى معلۇمدۇر . ايسته ر ائتمىرىكلىلار اولسۇن ، ايسته رسىده غرب دۇولتلىرى اولسۇن ايران آدلانان يىردە كى تشۇرىست ، فۇندامنتالىست وه شۇوونىست رۇيمىن باشقا بىر رۇيمىله ده يىشىدىلر سى قارارىدا دىلار . ايرانىن بۇ گۇنكۇ حلدۇلارنى قۇرۇماق شىرطى ايله بۇ ايشىن نىچە حىاتا كىشىلر يىلە سىنى دوشونۇرلر . بۇنۇن اوچونده ايران دىيىلە ن دۇسقادا باشايان مىللتلر نىن تمىلچىلر ايله اۇتۇرۇپ - دانىشقىلار ابارىلماسىنى گرەكلى گۇرۇرلر . طىبىي اولاراق ، بىلە تۇپلانتىلار نىن سىبى داهادا آرتاجاق دىر . اولار بىلە تۇپلانتىلاردا بۇ مىللتلردن اولانلار نىن دىلچىلر يله قۇلاق اسىپ ، اولارنى دىيەرلندىرلر ، سۇنرا اوز چىيخارلارنى ايستىقمامتىنده تصمىملر يىنى تۇتاجاقلار . هر تشكىله اولۇرسا - اولسۇن اوز چىيخارلارنى چىرچىو سىندە اولارنى قانچ ، باخۇد مجبۇر ائىه جىكلر . بۇنا مىثال افغانىستان ، كۇزاوۇ ، وه بۇ گۇنكۇ عراقى گۇسترمك اولار .
- ۳- باشقا دىقتى چىكن شى ائىله بۇ ايلك تۇپلانتى نىن دانماركدا كىشىلر يىلمىشىلر . البته بىلە بىر سۇال نىن جوابى چۇخ سادە دىر - اىنگىلىس ، آلمان وه فرانسدا دۇولتلىرى اىندىكى ايران رۇيمى ايله ۲۵ ايلدىكى لاس وۇرماقدا دىلار . چۇخ باخشى آل - وىرچىللىقلارنى ، گىزىل - آچىق امكدا شىيقلارنى وادىر . هله لىك بۇ مۇناسىبىلر يۇزماق ايسته مىرلر . بۇنۇن اوچون بۇ تۇپلانتى دانمارك دۇولتىنە حواله ائىلمىشىلر . آما هامان اولكە لرىن نۇمايندە لرىدە بۇ يىغىنچاقدا ايشتىراك ائىدىرلر . گۇرۇنور كى ، بوتون بۇ اۇيۇنلار مۇلا نصرالدىن نىن يۇرقانى نىن داواسىدىر . بۇ حقيقىتى درك ائىدىكەن سۇنرا آذە ربايجاننى مىللى تشكىلاتلارنى تشكىلات اولاراق بىلە تۇپلانتىلار قاتىلر ، مىللتىمىز نىن اىستىكرىنى ، بۇ حاقدا اوز پۇرۇگراملارنى ، سۇ زده وه يازىلى اولاراق ايشتىراكچىلار نىن اىختىيارىندا قۇيۇپ ، بۇ اىستىكلردن واز كىشىلر يىلمىشىلر وۇرۇلمايدىلار .

۳- باشقا دىقتى چىكن شى ائىله بۇ ايلك تۇپلانتى نىن دانماركدا كىشىلر يىلمىشىلر . البته بىلە بىر سۇال نىن جوابى چۇخ سادە دىر - اىنگىلىس ، آلمان وه فرانسدا دۇولتلىرى اىندىكى ايران رۇيمى ايله ۲۵ ايلدىكى لاس وۇرماقدا دىلار . چۇخ باخشى آل - وىرچىللىقلارنى ، گىزىل - آچىق امكدا شىيقلارنى وادىر . هله لىك بۇ مۇناسىبىلر يۇزماق ايسته مىرلر . بۇنۇن اوچون بۇ تۇپلانتى دانمارك دۇولتىنە حواله ائىلمىشىلر . آما هامان اولكە لرىن نۇمايندە لرىدە بۇ يىغىنچاقدا ايشتىراك ائىدىرلر . گۇرۇنور كى ، بوتون بۇ اۇيۇنلار مۇلا نصرالدىن نىن يۇرقانى نىن داواسىدىر . بۇ حقيقىتى درك ائىدىكەن سۇنرا آذە ربايجاننى مىللى تشكىلاتلارنى تشكىلات اولاراق بىلە تۇپلانتىلار قاتىلر ، مىللتىمىز نىن اىستىكرىنى ، بۇ حاقدا اوز پۇرۇگراملارنى ، سۇ زده وه يازىلى اولاراق ايشتىراكچىلار نىن اىختىيارىندا قۇيۇپ ، بۇ اىستىكلردن واز كىشىلر يىلمىشىلر وۇرۇلمايدىلار .

آلمانىن مۇنىخ شىهرىندە كى امنىيت يىغىنچاغى Almanın Munix şahrindeki Əmniyyət yığıncağı

فىنورىيە آينى نىن ايلك گونلر يىندە اورۇپا وه ائتمىرىكالى دىپلۇماتلار وه ناتۇ باشچىلارنى آلمانىن مۇنىخ شىهرىندە بىر آرايا گلەرەك اورۇپا وه مخصۇصن دونىادا امنىيت مسئله لرى حاقدا بىر تۇپلانتى كىشىلر دىلر . تۇپلانتىدا ائتمىرىكالىن مۇدافعه ناظىرى رامىسفىلدا جىنابىلار يىدا ايشتىراك ائىدىرلر . اولار ائتمىرىكا ايله اورۇپا آراسىندا اولان فىكىر ايرىلىقلارنى بىر يانا قۇباراق ، اۇرتاق حركت ائتمىيىن گرەكلى

اولۇغۇنۇ وۇرۇلباراق ، ناتۇنۇن يىنى وطىفه سىنى بۇ ساحه گۇرۇردولر . حتا ناتۇنۇن عراقدا دا ايشتىراكى دوشونۇلور .

گۇرۇلدوبوب كىمى ، ائتمىرىكا بىرلشمىش سىنادلارنى اوزونۇ دونىان نىن تك بۇيوك قذره تى حىساب ائىدە ره ك ، اورۇپالىلار يىندا اۇنۇن آرخاسىندا اولماسىنى طلب ائىدىر . اورۇپالىلار ائتمىرىكالىن دونىادا كى يىرىنى قۇبۇل ائىدىكلرى حالدا اۇنۇ گۇرۇ باغلى تعقيب ائتمك ايسته مىرلر . بۇنا مىثال ائتمىرىكالىن عراقدا شىمىيالى وه ائتم مىلحلا رنى اولۇغۇنۇ ، ائتمىرىكا وه دونىا اوچون تىلر كە لى اولجاغىنى ايدعا ائىدە ره ك ، بىرلشمىش مىللتلر تشكىلاتى نىن قارارى اولمادان ، دونىا ايجتماعىيىتى نىن مۇخاليفىتىنى نطره المادان اىنگىلىسلر له بىرلىكده عراقا سالندىرمىشىلر . بۇش جىنابىلار يىندا گۆره ائتمىرىكا كىمسه ده ن ايجازە الماق ايسته مىر دىمسه سىله بىن الخالق قانۇن - قايدالارنى تانىمادىغىنى گۇستىرلر . اورۇپادا بارانىمىش بىن الخالق محكمه نىدە رسى تانىمىر . البته ائتمىرىكا بىرلشمىش سىنادلارنى نىن بۇ حركتى باشقالارنى اوچونده درس اولابىلر . بۇ ايسه دونىادا هر كى - هر كىلىك دىمكىلر .

بۇ تۇپلانتىدا دىقتى چىكن مسئله لردن بىرىدە ائلمانىلار وه فرانسالىلار واخىتيله ائتمىرىكا وه اىنگىلىسلر يىن عراقا سالدىرىلارنى ايله مۇخاليف اولۇقلارنى حالدا بۇ گون ائتمىرىكالىن عراقدا اۇنۇن ماسىنى ايسته مىرلر ، اۇنا ياردىمچى اولماغا حاضر دىلار . البته كى بۇنۇن دالىسىندا اوز اولكەلر يىن اىقتىسادى چىيخارلارنى ، وه عراق بازار يىندان پاي الماق ياتىر . يۇخسا بىرىسى بىر شى ايله مۇخاليف اولۇرسا ، سۇنۇنا قذە ر مۇخاليف اولمايدىر . گۇرۇنور كى ، اورۇپا اولكە لرىله ائتمىرىكا آراسىندا اولان فىكىر ايرىلىقلارنى اساسدا اىنسانسئوه رلىك اچىسىندان يۇخ ، بلكه چىيخارلارنى تۇقۇشماسىندان دۇغان فىكىر ايرىلىقلار يىد .

بۇ يىغىنچاقدا دىقتى چىكن شىلردن بىرىدە ائتمىرىكالىلارنى وه غرىبىلر يىن اوزلر يىنى دونىاننى باشقا اولكە لرىندەن اوستون گۇرمىلر يىد . بۇنلار اوزلر يىن بۇ ايجازىنى وىرلرلر كى ، دونىاننى باشقا اولكەلر يى حاقدا قرار وىرسىنلر . يعنى بۇ اولكەلر اوز اولكە لرىن سىياسىلر يىن ابارلامادا ايلك باشدا غرىبىلر يىن چىيخارلارنى نطره آلسىنلار . غرىبىن منافعى وه چىيخارلارنى هر بىر اىنسانسئوه رلىكده ن ، حاق وه قانۇندان اوستونلور . بۇنا اچىق مىثال بىلچىن وه پۇتىن نىن چىمە نىستاندا سۇي قىرىمىنا گۆز يۇمۇلمالارنى ، باخۇد صدامىن بۇلگە ده ائتمىرىكا وه ايسراعىل منافعلى اوچون صره رلى اولابىلە جى به اوچون حاكمىيىتىدە ن اۇزاقلاشيدىلماسى ، باخۇد جىنايتكار فۇندامنتالىست تىهران رۇيمى نىن حاكمىيە گلەم سىنە ياردىمچى اولۇپ ، ۲۵ ايل اۇنۇنلا باخىن امكدا شىيقلار يىد . بۇ گلەشمە بىشرت اوچون ۲۱ - نىچى يوز ايلده فاجىعه دن باشقا بىر شى دىيىلدىر . سۇويىت سىستىمى نىن داغىلماسى ايله اىنسانلار نىن داه گۆزەل ، دىمۇكراتىك اۇسۇللارلا باشا باجاق آرزۇلارنى يۇخا چىيخاردىلمىشىلر .

ائىله بۇ اوزونۇ بىغىغىب ، اوستون گۆرمه يى رامىس فىلدا جىنابىلارنى نىن جىواينىدا گۆرمك مومكۇنلور . بىر غزىشته چى اۇندان سۇرۇشۇق كى ، ايسراعىل بىر چۇخ ائتم مىلحىنا صاحب اولۇغۇنۇ حالدا نىيە كىمسه اۇنۇ حاقىندا دانىشمىر ؟ رامىسفىلدا اۇنا جواب اولاراق ايسراعىل دىمۇكراتىك بىر اولكە دىر . اوزونۇ مۇدافعه ائتمىسى اوچون بىلە سىلاحا صاحب اولماسى طىبىي دىر .

اردى ۴. نىچى صفه ده